

**Finanšu analītiskā kompānija LAIKA STARS
organizē preses konferenci**

Latvijas investīciju vide

2010. gada 20. aprīlis

LAIKA STARS skatījums uz investīciju klimatu Latvijā

- Investīcijas Latvijā sarūk
- Ko domā uzņēmēji
- Investori maina pieeju
- Kompāniju iegādes darījumi notiek arī šodien

2009. gadā Latvijas biznesa vide saskārās ar būtisku problēmu – investīciju samazināšanos. Kas šo samazinājumu radīja:

- Nekustamā īpašuma nozares krīze
- Latvijas politiskā vide
- Latvijas starptautiskās saistības
- Uzņēmēju sevis pārvērtēšana
- Pasaules finanšu krīze

Publicētie skaitļi par tiešajām ārvalstu investīcijām Centrālajā un Austrumeiropā* liecina:

- Vidēji reģionā -50%
- Slovākija +55%
- Slovēnija -70%
- Latvija -71%

Latvija ir Centrālās un Austrumeiropas līdere tiešo investīciju samazinājuma ziņā 2009. gadā.

2009. gada 2. pusgadā situācija statistikā sāka uzlaboties, tomēr šo uzlabojumu ietekmēja arī uzņēmēju veiktie biznesa restrukturizācijas plāni, kas nebija reāli naudas ieguldījumi.

* Statistika par tiešajām ārvalstu investīcijām izmantota no Pricewaterhouse Coopers pētījuma

2009. gadā pēc pavasara apātijas, Latvijas uzņēmējs strukturēti un plānveidīgi domāja kā dzīvot un strādāt tālāk. Uz šo brīdi būtiska daļa Latvijas uzņēmumu ir ar pārdomātu un eksportspējīgu biznesa stratēģiju.

Uzņēmēju gatavošanās nākotnei prasīja rast atbildes uz jautājumiem:

- Ko investori vēlas?
- Ko mēs šobrīd investoriem varam dot?
- Kas mums jāmaina?

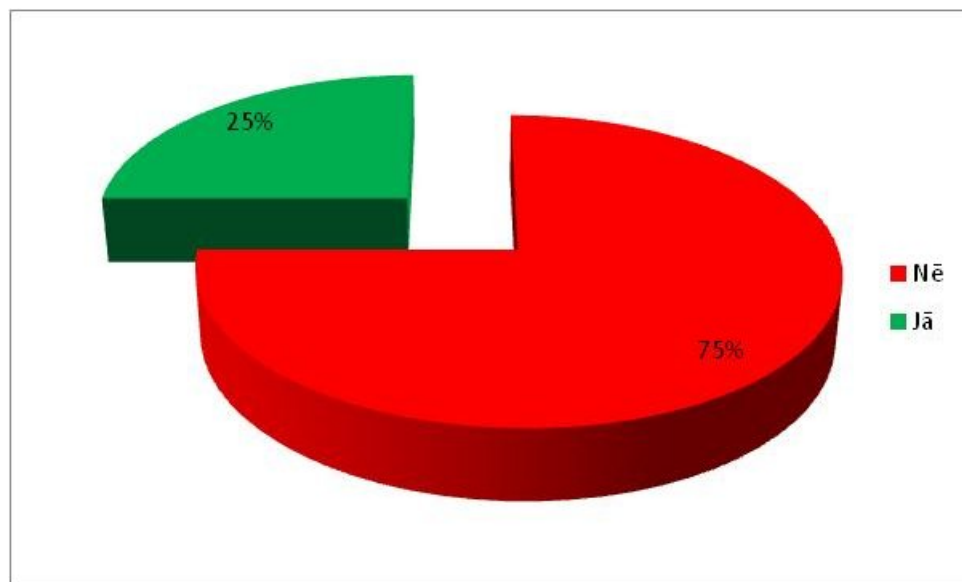
Bet to, vai Latvijas uzņēmējiem ir atbilstošs finanšu partneris, ar ko kopā stratēģiju īstenot, aicinājām domāt uzņēmēju aptaujā?

LAIKA STARS veica aptauju, uzrunājot ~200 uzņēmumu no dažādām nozarēm, lūdzot viņus novērtēt finanšu partnera lomu biznesā:

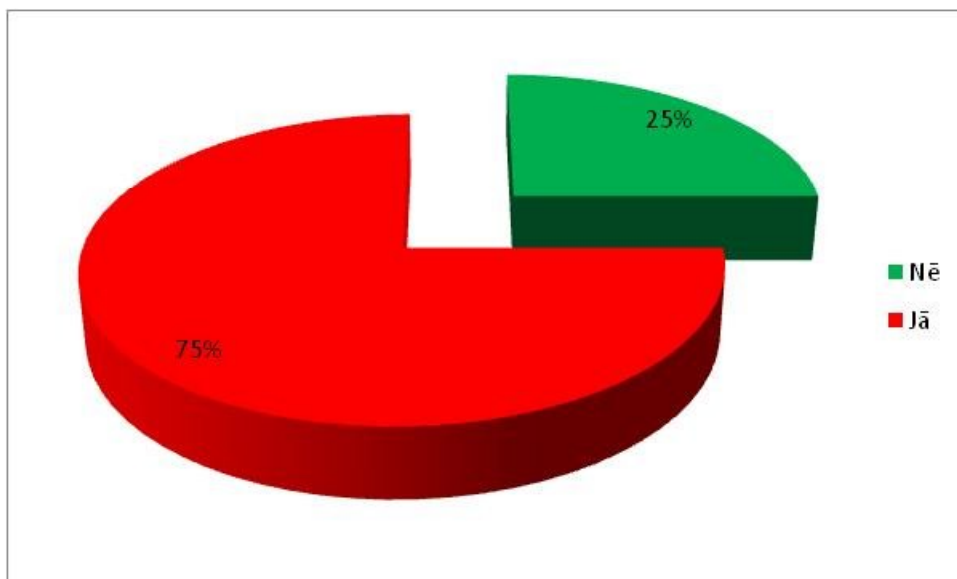
1. Vai 2009./2010. gadā Jūs esat saņēmis bankas finansējumu (piem., līzings, kredītlīnija, investīciju kredīts u.c.)?
2. Vai Jums 2009./2010. gadā ir nācies saskarties ar dažādiem biznesa ierobežojumiem un papildus prasībām no banku puses?
3. Kā Jūs vērtētu sadarbību ar banku kā sava uzņēmuma finanšu partneri?
4. Kā Jūs vērtējat papildus finansējuma nepieciešamību savam uzņēmumam šobrīd?
5. Vai 2010. gadā Jūs paredzat sava uzņēmuma biznesa pozīciju uzlabošanos?

Uzņēmēju aptauja

Vai 2009./2010. gadā Jūs esat saņēmis bankas finansējumu (piem., līzings, kredītlīnija, investīciju kredīts u.c.)?

Vai Jums 2009./2010. gadā ir nācies saskarties ar dažādiem biznesa ierobežojumiem un papildus prasībām no banku puses?

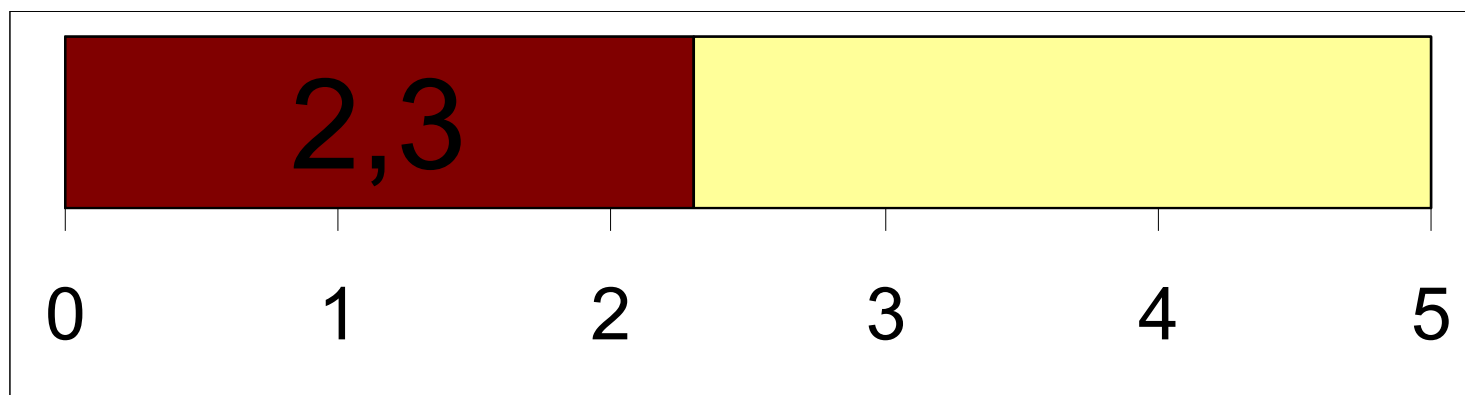

Uzņēmēju aptauja

Kā Jūs vērtētu sadarbību ar banku kā sava uzņēmuma finanšu partneri (no 1- 5, kur 5 ir ļoti labi)?

Vidējais vērtējums 2,3

SLIKTI

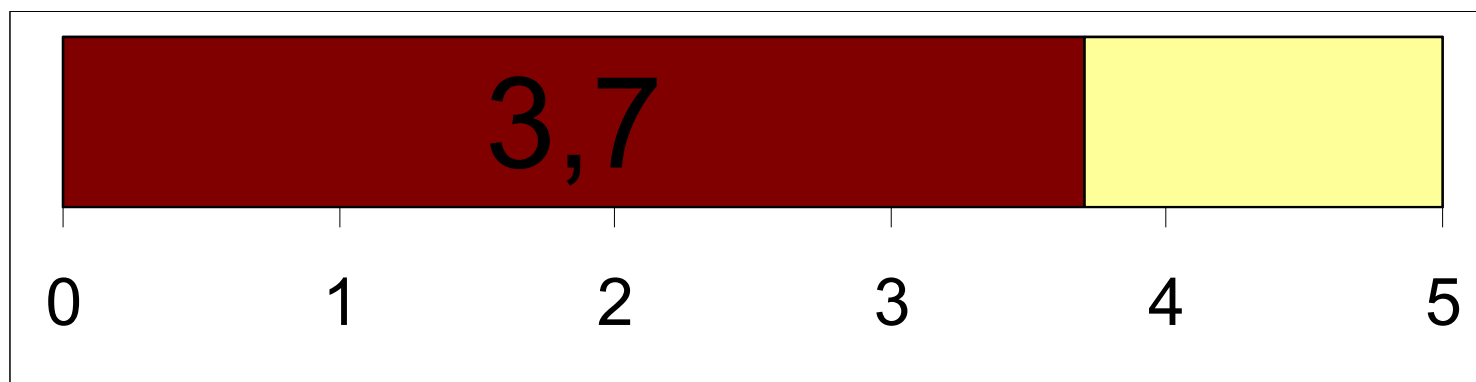
ĻOTI LABI

Uzņēmēju aptauja

Kā Jūs vērtējat papildus finansējuma nepieciešamību savam uzņēmumam šobrīd (no 1-5, kur 1-finansējums nav nepieciešams un 5-finansējums ļoti nepieciešams)?

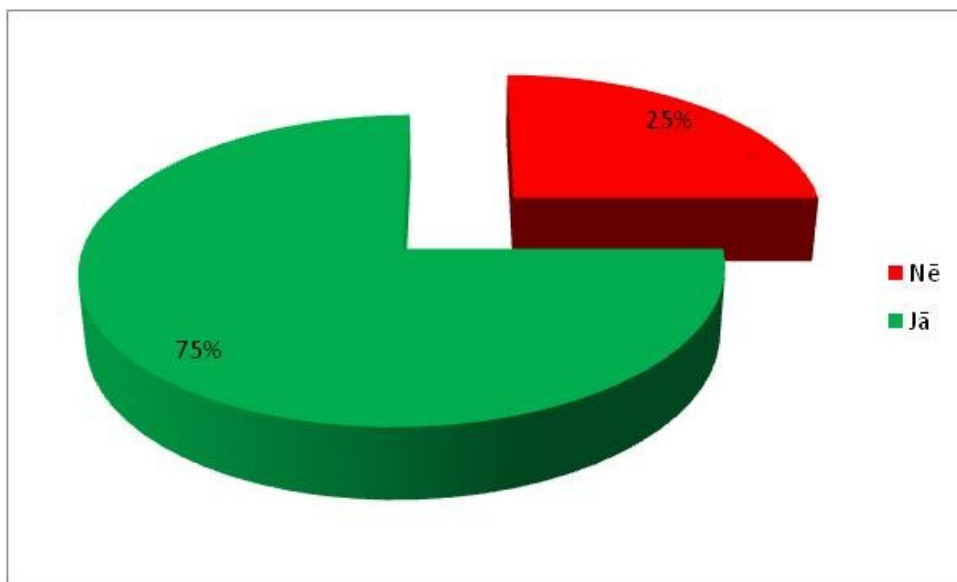
Vidējais vērtējums 3,7

NAV NEPIECIEŠAMS

ĻOTI NEPIECIEŠAMS

Vai 2010. gadā Jūs paredzat sava uzņēmuma biznesa pozīciju uzlabošanos?

Ko varam secināt?

- Latvijas biznesa riski pārāk augsti, lai bankas sekmīgi izvērstu kreditēšanu ar biznesam atbilstošiem nosacījumiem.
- Valsts ir uzņēmusies saistības, tāpēc no savas puses nevar piedāvāt efektīvus instrumentus biznesa vides “sildīšanai”.
- Uzņēmējiem ir jārunā ar investoriem, kas investēšanas ziņā ir elastīgāki, jo vērtē tieši konkrētos biznesa projektus, turklāt paši ir ieinteresēti strādāt Latvijā.

Laiki ir mainījušies un investori līdzi tiem:

- Nekustamais īpašums ir investīciju objekts tikai, ja tam ir naudas plūsma. Investori vairs nespēlē uz cenu kāpumu un tieši tāpēc ir beigušās spekulatīvās investīcijas.
- Investori vēlas piedalīties ražošos, eksportspējīgos projektos ar augstu pievienoto vērtību un Latvijas uzņēmēji ir spējīgi šādas idejas piedāvāt.

Ieguvums – šobrīd uz Latviju skatās gudri investori, kas ir gatavi likt lietā savas zināšanas un kopīgi ar mums veidot ilgtspējīgus biznesus, nevis vienkārši iemest naudu vārīties nekustamā īpašuma katlā.

Redzamākie un publiskotie darījumi pēdējo mēnešu laikā

BaltCap riska kapitāla investīcijas

2009. gadā ar prieku runājām par BaltCap iespēju izvietot Jeremie fonda līdzekļus (~20 mlj EUR), paredzot ieguldījumus Latvijas uzņēmumos un attiecīgi vietējo biznesu attīstības veicināšanu.

2010. gada sākuma darījums liecina – BaltCap pārpircis 100 % Igaunijas lielāko lidmašīnu remonta kompāniju *Air Maintenance Estonia (AME)* no SAS.

Franču ienākšana

Vadošā Latvijas ceļu satiksmes organizācijas uzņēmuma *M-2* kontrolpaketi nopircis Francijas investors - *Girod International SAS*, kas vairāk pazīstams ar nosaukumu *Signaux Girod SA*.

Darījums noslēdzās 2009. gada nogalē. *SIA M-2* dibināta 1992. gadā un ir Latvijā viena no lielākajām kompānijām pēc apgrozījuma, kura darbojas satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu ražošanas un uzstādīšanas sfērā.

Interese par Skrudas objektu (LPA konkurss)

Koksa rūpnīca Liepājā

2009. gada beigās presē izskanēja informācija par *SIA CoEnCo* plāniem pārstrādāt 450 tūkstošus tonnu akmeņogļu gadā. Atbilstoši publiskotajai informācijai uzņēmumā plānots gadā saražot līdz 0.3 miljoniem tonnu koksa, līdz 0.8 miljoniem m³ tvaika un līdz 567.4 tūkstošus MW elektroenerģijas. Pašreizējais projekta statuss ir neskaidrs, tomēr izrādītā interese liecina, ka investori par Latviju zina.

Kūku bizness

Uzņēmums *Junge GmbH&Co.KGaA*, kas ir viens no lielākajiem un spēcīgākajiem savā nozarē Ziemeļvācijā, kļuvis par līdzīpašnieku *Krūmiņa beķerejai*, kas plašāk pazīstama ar zīmolu *Kūku paradīze*. Junge esot uzņēmumā iesaistījies arī finansiāli — iegādājoties 20% uzņēmuma daļu.

LAIKA STARS rīcībā esošā informācija liecina, ka šobrīd ļoti aktīvi par Latvijas uzņēmumiem interesējas investori no Austrumu puses.

Izskaidrojums ir Austrumu kaimiņu mobilitāte investīciju lēmumu pieņemšanā, jo:

- Rietumu investori ir vairāk atkarīgi no investīciju zemes reitinga, kas Latvijai pagaidām vēl uzrāda augstu risku (BB)
- Austrumu investori vērtē tieši šībrīža situāciju, kas ir uzlabojusies, salīdzinot ar 2009. gadu.

Vairāki nozīmīgi darījumi šobrīd ir sarunu stadijā, kas dod pamatu optimismam par turpmāku investīciju ieplūdumu Latvijā.

“Mūsu kompānija piedāvā korporatīvo finanšu risinājumus kompānijām un to īpašniekiem, kas ir gatavi attīstībai. Mēs piedāvājam savu pieredzi un kompetenci kompāniju pirkšanas un pārdošanas darījumu organizēšanā, investīciju projektu attīstībā un investoru piesaistē.”

Vadims Jerošenko
Valdes priekšsēdētājs

Finanšu konsultācijas

Finansējuma piesaiste

Biznesa vērtēšana

Biznesa pirkšana pārdošana

Uzņēmumu stratēģiskā vadība

Finanšu apmācības

SIA LAIKA STARS

Vāgnera iela 3

Rīga, LV-1050, Latvija

Tel.: +371 67039770;

laikastars@laikastars.lv

www.laikastars.lv